

Мизи мудаввари байналмиллалӣ «Истифодаи устувор ва ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ дар Тоҷикистон»

2-3 ноябри соли 2016 ш. Душанбе, Тоҷикистон

Қарордод

Намояндагони Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомотҳои давлатӣ ва ташкилотҳои илмӣ, бахши хусусӣ ва ташкилотҳои аҳолии маҳаллӣ, Барномаи Созмони Милали Муттаҳид оид ба ҳифзи муҳити зист (ЮНЕП), Ташкилоти озуқа ва кишоварзии СММ (ФАО), Ҷамъияти олмонӣ оид ба ҳамкориҳои байналмиллалӣ (GIZ), ки барномаҳоро бо супориши Ҳукумати Олмон амалӣ менамояд, ташкилотҳои байналмиллалӣ ва ғайридавлатии маҳаллӣ, инчунин гурӯҳи экспертҳо чамъ омаданд, то ин ки:

1. вазъияти ҷориро дар соҳаи идоракунии олами ҳайвонот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, иқтидор ва маҳдудиятҳои мавҷударо оиди истифодаи устувор ва ҳифзи олами ҳайвонот, инчунин манфиати онро барои аҳолии маҳаллӣ муҳокима намоянд;
2. роҳҳои мустақамкунии ҳамкориро оид ба истифодаи табиат байни гурӯҳҳои гуногуни истифодабарандагони захираҳо (масъалан, соҳибимтиёзҳои (консессионерҳои) хусусӣ ва аҳолии маҳаллӣ) ва инчунин байни дигар шарикони маҳаллӣ ва байналмиллалӣ манфиатдорро муайян намоянд;
3. барои расидан ба фаҳмиши ягонаи асосҳои меъёрию ҳуқуқии байналмиллалӣ (СИТЕС, США, ЕС), инчунин мутобиқ намудани қонунгузори миллӣ ба талаботҳои созишномаҳои байналмиллалӣ, гузаронидани тренингу семинарҳои омӯзишӣ, аз ҷумла оиди қоидаву талаботҳо вобаста ба содирот ва воридоти ғаниматҳо (трофеи), тақсим намудани даромадҳо, шаффофият ва ҳисоботдиҳии идоракунии олами ҳайвонот, шикори устувор ва санҷиш (мониторинг) мусоидат намоянд;
4. фаҳмиши умумии ҳамаи ҷонибҳои манфиатдорро, ки дар идоракунии олами ҳайвонот дар Тоҷикистон иштирок менамоянд, оиди масъулият ва ўҳдадорӣҳо вобаста ба истифодаи устувори олами ҳайвонот ва саҳмгузори ба ҳифзи гуногуншаклии биологӣ ва рушди иқтимоию иқтисодиро дар сатҳи маҳаллӣ мустақам намоянд.

Иштирокчиёни мизи мудаввар:

аҳамияти ҳифзи дарозмуддати ҳайвоноти ваҳширо дар Тоҷикистон, аз ҷумла чунин намудҳои нодирро, ба монанди паланги барфӣ (*Panthera uncia*), хирси малла (*Ursus arctos isabellinus*), бузи кӯҳӣ (*Capra sibirica*), бузи шохпеч (мархур) (*Capra falconeri*), гӯсфанди Марко Поло (*Ovis ammon polii*), гӯсфанди Северсов (*Ovis ammon polii*), оҳуи Бухорӣ (*Cervus elaphus bactrianus*), ҷирон (*Gazella subgutturosa*), гӯсфанди Бухорӣ (*Ovis vignei bocharensis*) гӯсфанди ладахӣ (*Ovis vignei vignei*), ки барои ҳифзи гуногуншаклии биологӣ аҳамияти ҷаҳонӣ доранд, *этироф менамоянд*;

номбаршавии бисёр аз намудҳои мазкури ҳайвонотро дар Замимаҳои Созишнома (Конвенсия) оиди ҳифзи ҳайвоноти ваҳшии кӯчанда (КМВ) ва дар доираи Ташаббуси Осиеи Марказӣ оиди ҳифзи ҳайвоноти ширхӯр (ЦАИМ) дар назди КМВ, инчунин дар Замимаҳои Созишнома оиди савдои байналмиллалӣ намудҳои ҳайвоноти ваҳшӣ ва набототи ёбоии зери хатари нобудшавӣ қарордоштаро (СИТЕС) қайд менамоянд;

аҳамияти истифодаи устуворро бо гирифта баровардани ҳайвоноти ваҳшӣ аз муҳити табиӣ (шикор, аз ҷумла, шикори ғаниматҳо ва қорҳое, ки аз тарафи соҳибимтиёзҳои (консессияҳои) шикорчии хусусӣ гузаронида мешавад) ва бе гирифта баровардани онҳо (саёҳат/туризм) барои ҳифзи дарозмуддати шумораи (популяцияи) сумдорони кӯҳӣ ва дигар намудҳо, ва инчунин барои таъмин намудани як қатор вазифаҳои иҷтимои-иқтисодӣ, аз он ҷумла, дастгирии аҳолии маҳаллӣ дар минтақаҳои кӯҳиро *этироф менамоянд*;

алоқаи устувори аҳолии маҳаллиро бо муҳити атроф ва ҳайвоноти ваҳшӣ ва нақши онҳоро дар ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ, ва инчунин ҳуқуқи онҳоро барои ба даст овардани даромад аз истифодаи устувори ҳайвоноти ваҳшӣ (бо баровардан ё бе баровардани он аз муҳити атроф) тибқи санадҳои меърию ҳуқуқии амалкунандаро *этироф менамоянд*;

пешрафти Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар такмил додани асосҳои меърию ҳуқуқӣ, ки ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ ва шикорро ба танзим мебароранд, аз он ҷумла, ҳамроҳшавӣ ба Созишномаи СИТЕС, мустақкам намудани нақши илм дар қабул намудани қарорҳо ва инкишофи муколамаи миллӣ байни ҷонибҳои манфиатдор, ки дар идоракунии олами ҳайвонот ва ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ иштирок менамоянд, *қайд менамоянд*;

давом додани ҳамкориҳои ҳамаи ҷонибҳои манфиатдорро дар мустақкам намудани муколамаи миллӣ оид ба истифодаи устувор ва ҳифзи олами ҳайвонотро *тавсия медиҳанд*;

масъалаҳои ҳалталабро дар доираи ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ ва истифодаи устувори олами ҳайвонот дар мамлакат, ба монанди иқтисоди нокифояи институтсионалӣ, кадрӣ ва молиявӣ, номукамаллии асосҳои меърию ҳуқуқӣ, ҳамкориҳои суст байни ташкилотҳои гуногуни давлатӣ, ҳолатҳои шикори ғайриқонунӣ ва қӯруқшиканӣ, инчунин таназзули муҳити зист дар натиҷаи оқибатҳои дигаргуншавии иқлим ва барзиёд чаронидани чорворо *дарк менамоянд*.

БО ГУФТАҲОИ ЗЕРИН иштирокчиёни мизи мудаввар:

омодагии худро барои ҳамкорӣ бо мақсади минбаъд беҳтар намудани танзим ва идоракунии истифодаи устувори табиат бо мақсади ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ ва рушди иҷтимои-иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба воситаи чораҳои дар поён зикргардида, *баён менамоянд*:

Чораҳои умумӣ:

- нигоҳ доштани намудҳои махсусан муҳими ҳайвоноти ваҳшӣ ва муҳити зисти онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси дониш оиди экологияи ҳайвоноти ваҳшӣ ва дохил намудани чораҳои лозима ба сиёсат ва таҷрибаи истифодаи замин;
- таҳияи барномаҳо барои системаи миллии маълумоти олий ва курсҳои кӯтоҳмуддат оиди баланд бардоштани ихтисос дар мавзӯи идоракунии олами ҳайвонот ва ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ бо мақсади ҷорӣ намудани муносибатҳои муосир ва таҷрибаи мутараққии байналмиллалӣ. Вобаста ба ин, дида баромадани имкониятҳои мавҷудбуда оиди ҳамкорӣ дар сатҳи минтақавӣ ва байналмиллалӣ;
- дастгирӣ намудани қорҳои илмӣ-тадқиқотӣ оиди ҳифзи ҳайвоноти ваҳшӣ, муҳити зисти онҳо, истифодаи устувори олами ҳайвонот, хусусан оиди ҳифзи сумдорони кӯҳӣ ва омӯзиши минбаъдаи ҷанбаҳои биологӣ ва иҷтимои-иқтисодӣ;
- такмил додани ҳамкориҳои ҳама ҷонибҳои манфиатдор дар пешбурди маркетинги шикорчигӣ ва дигар хизматрасониҳои сайёҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бозори байналмиллалӣ;
- мустақкам намудани иҷрои ӯҳдадориҳои байналмиллалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи Созишномаи СИТЕС, КМБ ва дигар созишномаҳои дахлдор.

Чораҳои мушаххас оиди идоракунии олами ҳайвонот:

- аз ҷиҳати илмӣ асоснокшудаи тартиби тақсим шудани саҳмҳо (квотаҳо) ва ба таври шаффоф тақсим намудани онҳо байни мақомотҳои шикорӣ, хусусан дар шикоргоҳҳои муайян, бо назардошти натиҷаҳои мониторинги шумораи популясияи ҳайвоноти ваҳшӣ дар шикоргоҳҳои аз тарафи онҳо идорашаванда;
- ҷалб намудани экспертҳои миллӣ ва байналмиллалӣ, ташкилотҳои илмӣ ва ғайридавлатӣ ба мониторинги популясияи ҳайвоноти ваҳшӣ;
- беҳтар намудани ҳамкорӣ ва баланд бардоштани иқтисоди муассисаҳои давлатии дахлдор, аз ҷумла дар маҳал, барои мубориза бо ҷиноятҳо доир ба табиати ваҳшӣ ва олами ҳайвонот;
- таъмин намудани мубодилаи маълумотҳои мониторинг ва дигар маълумотҳои лозима байни шарикони миллӣ ва байналмиллалӣ;
- гузаронидани мизи мудаवвари оянда барои баҳо додани пешрафти масъала ва муайян намудани чораҳои минбаъда.

3 ноябри соли 2016, ш. Душанбе